

รูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียน
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี

The Model of Capability Building up for Creative Career Skills in Youth Entrepreneur Based on The
Learning Process of Education Sandbox School in Kanchanaburi Province

นรินทร์ สังข์รักษา^{1*} สวรรยา ธรรมอภิพล¹ ปริญญญา ปันสุวรรณ² นกสร นิละไพจิตร³

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Narin Sungrugs^{1*} Sawanya Thammaapipon¹ Parinya Pansuwan² Napasorn Neelapaijit³

¹ Faculty of Management Sciences, Slipakorn University

² Faculty of Education, Rajabhat Kanchanaburi University

³ Faculty of Education, Slipakorn University

วันที่รับ (Received) : 28 February 2024

วันที่แก้ไขเสร็จ (Revised) : 8 May 2024

วันที่ตอบรับ (Accepted) : 31 May 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ 2) ศึกษารูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ 3) ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ และ 4) ประเมินผลและถอดบทเรียนรูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 384 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม แนวทางการสัมภาษณ์ แบบทดสอบ และแบบประเมินต่างๆ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในการเสริมสร้างทักษะอาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ ใช้ “E-SKILLS Model” ประกอบด้วย 1) E- Entrepreneur 2) S-Skills for Learning 3) K-Knowledge Sharing 4) I-Inspiration 5) L-Leadership 6) L-Learning for Life และ 7) S-Self-Developing 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ พบว่าคะแนนก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในระดับมาก และ 4) การถอดบทเรียนพบว่า ได้เพิ่มประสบการณ์และรูปแบบการสร้างผู้ประกอบการ สามารถนำมาสร้างงาน สร้างรายได้ การทำงานเป็นทีม การเล่าเรื่องสินค้าในชุมชนของตนเอง ฝึกออกแบบการขายสินค้า ทำให้กล้าคิด กล้าแสดงออก ผลิตภัณฑ์และขายสินค้าได้

คำสำคัญ : ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์, ฐานการเรียนรู้, จังหวัดกาญจนบุรี

Abstract

This research aimed to 1) explore foundational data and identify the needs for enhancing creative career skills 2) develop a model to enhance creative career skills for young entrepreneurs 3) implement the proposed model and 4) evaluate and extract lessons learned from its application in innovative learning schools in Kanchanaburi Province. The quantitative research involved 384 administrators and teachers selected through multi-stage sampling, while the qualitative research included 20 school administrators and teachers. The tools employed included questionnaires, interview guidelines, pre-tests, post-tests, and various evaluation forms. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, while qualitative data were examined through content analysis. The findings revealed that participants rated the importance of enhancing creative career skills highly. A creative career skills development model, termed the “E-SKILLS Model” was developed, comprising seven components: Entrepreneur, Skills for Learning, Knowledge Sharing, Inspiration, Leadership, Learning for Life, and Self-Developing. The implementation of this model demonstrated a statistically significant improvement in post-training scores ($p < 0.05$), with participants expressing high satisfaction. Lessons learned from the program highlighted that participants gained practical entrepreneurial experience and enhanced their ability to create work, generate income, collaborate effectively in teams, and confidently present their products.

Keywords: Youth Entrepreneur, The Learning Based, Kanchanaburi Province

บทนำ

การศึกษามุ่งพัฒนาค้นให้มีคุณภาพ มีพัฒนาการที่สมดุลทั้งปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ซึ่งการศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมหรือวัฒนธรรมต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565-2569) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนาคนตลอดชีวิต ต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการฝึกฝน เป็นความคิดสร้างสรรค์ปลูกฝังการพร้อมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และจิตใจที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ด้วยเหตุนี้จึงถือว่าการศึกษามีคุณภาพ ถือเป็นหลักชัยในการพัฒนามนุษย์อย่างสมบูรณ์ (Human Educare) (Sungrugsa et al., 2013) การเสริมสร้างประสบการณ์ “ทักษะอาชีพ” จึงเสมือนเป็นเครื่องเคียงการศึกษายุคใหม่ ที่สอนให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะอาชีพจากประสบการณ์การทำงานจริง “การฝึกทักษะการทำงานไม่ใช่จะต้องรอให้ถึงวัยทำงานก่อน แต่ควรสอนตั้งแต่เด็ก ดังนั้นการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในประเทศไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีนโยบายสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ จึงเกิดโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา เพื่อสร้างคนรุ่นใหม่ รวมถึงกลุ่ม Start Up ในกลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในต่างประเทศ ได้ให้ความสำคัญมานานแล้ว ดังเช่นการให้ทุนของกรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี เพื่อส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ของ สถาบัน Westerwelle Young Founders Program ทำให้เกิดการเรียนรู้การพัฒนาธุรกิจได้ ส่วนที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้มีการบ่มเพาะผู้ประกอบการรุ่นเยาว์มาหลายปีอย่างรูปธรรม ตามแนวคิดการศึกษานานาชาติเศรษฐกิจ (Economic-based Education)

(Minerva, 2019) ดังนั้นการประยุกต์การเสริมสร้างการประกอบการสู่สถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ ของไทย เป็นผู้ประกอบการให้แก่เด็ก เยาวชน และผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ

จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่กว้างขวาง มีเศรษฐกิจ สังคมและการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน มีชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ในด้านการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีมีโรงเรียน 531 แห่ง ที่คุณภาพการศึกษาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้น พื้นฐาน ประถมศึกษาปีที่ 6 รวมเฉลี่ยปี 2558 เท่ากับ 43.51 คะแนน ปี 2559 เท่ากับ 43.19 คะแนน มัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมเฉลี่ยปี 2558 เท่ากับ 35.21 คะแนน ปี 2559 เท่ากับ 36.35 คะแนน มัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมเฉลี่ย ปี 2558 เท่ากับ 30.16 คะแนน และปี 2559 เท่ากับ 34.49 คะแนน (Kanchanaburi Education Officer, 2023) ที่บ่งบอกถึงผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำมาก ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 - มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดกาญจนบุรีในทุกระดับ ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีเป็นโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะอาชีพและพหุวัฒนธรรม แต่การเสริมสร้างทักษะอาชีพของจังหวัดกาญจนบุรียังมีปัญหา ขาดรูปแบบ หลักสูตร และการดำเนินการอย่างจริงจัง ยังมุ่งเน้นการศึกษาแบบเดิมๆ เป็นหลัก ทั้งที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่กันดารและห่างไกล ขาดโอกาสในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นหรือต้องออกกลางคัน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตในการดำรงชีพ

ดังนั้นการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในการเรียนรู้เพื่อการเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์สามารถเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและความเข้มแข็ง มีประสบการณ์ในอนาคต สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในภาวะวิกฤติ และการฟื้นตัวหลังภาวะวิกฤติ การวิจัยครั้งนี้ช่วยให้เกิดการปรับตัวของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการกำหนดแนวทางและนโยบายการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ที่สามารถขยายผลไปใช้ได้ทุกกลุ่มวัยตามภูมิสังคมไทยได้อย่างดี สามารถพัฒนากำลังคนหรือทุนมนุษย์ เสริมสร้างเศรษฐกิจได้อย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการ รุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษารูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี
4. เพื่อประเมินผลและถอดบทเรียนรูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

การเรียนรู้ตลอดชีวิต

หลักการสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาให้บุคคลได้รับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทางกาย ปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจ จัดให้ครอบคลุมวิถีชีวิตในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นครอบครัว การทำงาน ชุมชนและสังคม การใช้เวลาว่างพักผ่อน หรือท่องเที่ยว ใช้วิธีการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น หลากหลายในเนื้อหาสาระ ครอบคลุมทั้งในระบบ และนอกระบบ (Janaem, 1999) ทักษะการเรียนรู้ที่ดี จำเป็นต้องใช้หลากหลายทักษะ ได้แก่ ทักษะโดยทั่วไป คือ ทักษะการสัมผัส ทักษะ

การรับรู้ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำ ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการเชื่อมโยงหรือผสมผสาน และทักษะการสร้างสิ่งกับหรือความคิดรวบยอด และทฤษฎีของ Bloom ประกอบด้วย 6 ทักษะ คือ ความรู้ที่เกิดจากความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้นการเรียนรู้ของมนุษย์ เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ มนุษย์ต้องอาศัยความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิต และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นสังคมมนุษย์ การเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง สิ่งแรกที่มนุษย์ขาดไม่ได้ ทั้งยังต้องเสริมสร้าง และพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning)

วิธีการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรในปัจจุบันมีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง และมีวิธีการแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับบุคลากรที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร โดยรูปแบบของการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับว่าสามารถสร้างให้ผู้เรียนรู้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งคือการเรียนรู้ที่เรียกว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) (Gordon, 1993) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นแนวคิดที่สำคัญและเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อนำงานประจำสู่การวิจัย เป็นกระบวนการพัฒนาคน พัฒนางาน โดยเริ่มต้นจากคนทำงาน นำสิ่งที่มีอยู่แล้วในงานประจำ เช่น ข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาที่พบ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น มาคิดและตั้งคำถามจากสิ่งเหล่านี้ แล้วลองคิดใหม่ ทำใหม่ นำการวิจัยมาเป็นเครื่องมือ เพื่อได้คำตอบหรือวิธีการใหม่

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง

Meggison & Pedler (1992: 3) กล่าวถึง การพัฒนาตนเองเป็นการดำเนินการเพิ่มพูน ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และการนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานของตนเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ มีความสุขความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน ซึ่งการดำเนินการเพิ่มพูน ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างเหมาะสม เพื่อสนองความต้องการและเป้าหมายของตนเอง หรือเพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมคาดหวัง มี 2 นัยยะ ได้แก่ 1) การพัฒนาตนเอง คือ การที่บุคคลพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนด้วยตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม เหมาะสมกว่าเดิม ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรม แสดงพฤติกรรม เพื่อสนองความต้องการ แรงจูงใจ หรือเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ และ 2) การพัฒนาตนเอง คือ การพัฒนาศักยภาพของตนด้วยตนเองให้ดีขึ้นทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อให้ตนเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคมเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตลอดจนเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสันติสุขของตน

โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา

ตามประกาศของรัฐบาลที่ต้องการให้เป็นพื้นที่พิเศษในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ด้านการศึกษาที่สร้างนวัตกรรม มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่ 1) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ 2) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา 3) กระจายอำนาจและให้อิสระนำร่องในพื้นที่ และ 4) สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกัน (Kanchanaburi Provincial Education Officer, 2023)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลมีความมุ่งมั่น มานะพยายาม อดทน ที่จะทำงานให้สำเร็จ โดยบุคคลจะมีเป้าหมาย และมักจะเป็นเป้าหมายที่มีมาตรฐานสูง มีความทะเยอทะยาน และแผนการทำงานของตนเองอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

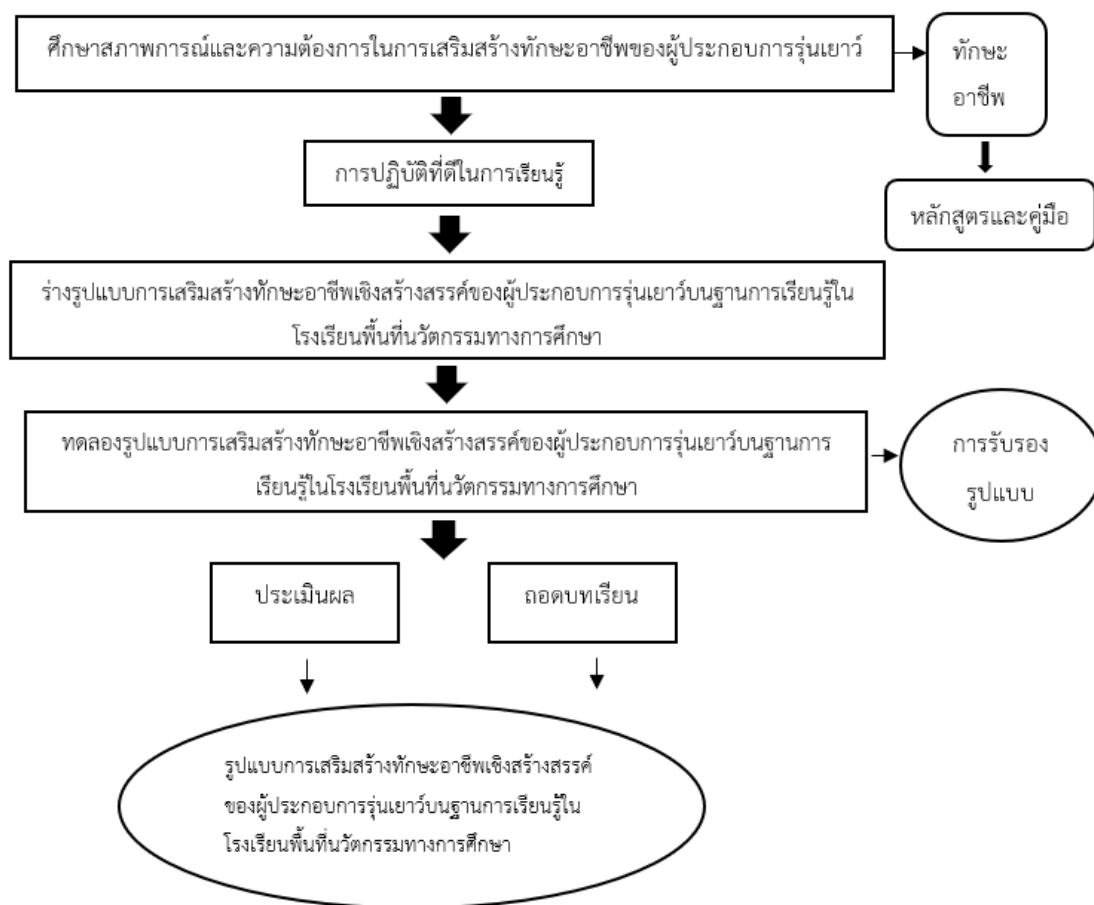
การจัดการศึกษาเพื่อสร้างผู้ประกอบการ

การสร้างความเป็นผู้ประกอบการหนึ่งในแนวทางการพัฒนาคนไทย 4.0 ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศตามยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 เพื่อสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 และหลุดพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง โดยเน้นการพัฒนาที่สมดุลบนฐานความคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการปฏิรูปประเทศด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ การวิจัยและพัฒนา และระบบการศึกษาควบคู่กันไปตามนโยบายรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายในส่วนของการสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) หรือสตาร์ทอัพ ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงด้วยแนวคิดที่แตกต่างและใช้กระบวนการและนวัตกรรมที่ไม่เหมือนใคร ที่มีจุดเด่นคือความสามารถทำซ้ำ ขยายตลาดได้ อย่างไม่มีขีดจำกัดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเติบโตอย่างก้าวกระโดด ด้วยการส่งผ่านคุณค่าและสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้ ผ่านกระบวนการบ่มเพาะและพัฒนาอย่างเป็นระบบการบ่มเพาะและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องผ่านกระบวนการที่มีกลไกที่ชัดเจน และระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เอื้อต่อการพัฒนา อาทิ กฎ ระเบียบและกฎหมายที่เอื้อต่อการเริ่มต้นธุรกิจและสนองตอบความต้องการของนักลงทุน การจัดหาแหล่งทุนสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ และการศึกษาที่บ่มเพาะทักษะของความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้น

การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process)

เป็นการประยุกต์วิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์ บริการ ตลอดจนนวัตกรรมใหม่ๆ มาสู่การทำงานในส่วนต่างๆ ตลอดจนการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) จะเป็นประโยชน์สำหรับการสร้างสรรค์สิ่งใหม่แล้ว ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อการทำงานที่จะช่วยให้บุคลากรมีระบบความคิดที่ดีและพร้อมในการหาวิธีการแก้ปัญหาใหม่ๆ ที่พัฒนาอยู่เสมอด้วย ซึ่งนั่นอาจเป็นวิธีการตอบโจทย์ที่ดีที่สุดสำหรับองค์กรไม่ว่าจะพบปัญหาอะไร หรือสร้างแนวทางใดให้ไปสู่ความสำเร็จ

กรอบแนวคิด



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนา การวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเปิดตาราง Krejcie and Morgan (1970) กำหนดความคลาดเคลื่อน 5 % จำนวน 384 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ขั้นที่หนึ่งสุ่มโรงเรียนทั้ง สพฐ.สพป. สพม. และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัด อบจ. และเทศบาล ร้อยละ 30 มี 464 แห่ง ได้โรงเรียน 140 แห่ง ขั้นที่สองสุ่มสังกัดบชั้นภูมิทั้งขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ร้อยละ 30 ได้โรงเรียน รวม 52 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 แห่ง ขนาดใหญ่ 12 แห่ง ขนาดกลาง 30 แห่ง และโรงเรียนขนาดเล็ก 8 แห่ง และขั้นตอนสุดท้ายใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยกระจายตามประเภทโรงเรียนทั้งขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในจังหวัดกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 25 ข้อ มีค่า IOC=.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น = .855 การวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มเป้าหมาย คือเป็นศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารการศึกษา ผอ. เขต

พื้นที่ประถมศึกษา ผอ.เขตพื้นที่มัธยมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี โดยเลือกผู้บริหารสถานศึกษาและครูกระจายตามขนาดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กประเภท คือ สพฐ.สพป. สพม. และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัด อบจ. และเทศบาล กำหนดเกณฑ์การเลือกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู ใช้การเลือกแบบเจาะจง และเทคนิคแบบลูกบอกลิมะ จำนวน 20 คนหรือจนข้อมูลอิ่มตัว (Saturated Data) เครื่องมือที่ใช้ คือ แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 8 ประเด็น และการวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การร่างรูปแบบ หลักสูตร คู่มือ และรับรองรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 29 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มทดลองโรงเรียนที่ทดลอง 1 แห่ง กำหนดเกณฑ์การเลือก 1) เป็นโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา 2) โรงเรียนมีการดำเนินการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ 3) โรงเรียนที่เป็นต้นแบบในการพัฒนาทักษะอาชีพให้นักเรียนเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ และ 4) โรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการ เป็นนักเรียนของโรงเรียนบ้านเกริงกระเวีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด จัดเวทิสมนา 1 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม จำนวน 15 ข้อ แบบประเมินผลการอบรม จำนวน 14 ข้อ แนวทางการจัดเวทิสมนา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบไม่อิสระจากกัน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและถอดบทเรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเชิงบูรณาการเพื่อเสริมทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ จากนักเรียนในกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 23 ข้อ แบบประเมินการออกแบบความคิด จำนวน 31 ข้อ แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 12 ข้อและแบบประเมินการสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ จำนวน 16 ข้อ และการถอดบทเรียนแบบ After Action Review : AAR จากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน จำนวน 15 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ คือ แนวทางการถอดบทเรียน จำนวน 9 ประเด็น การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

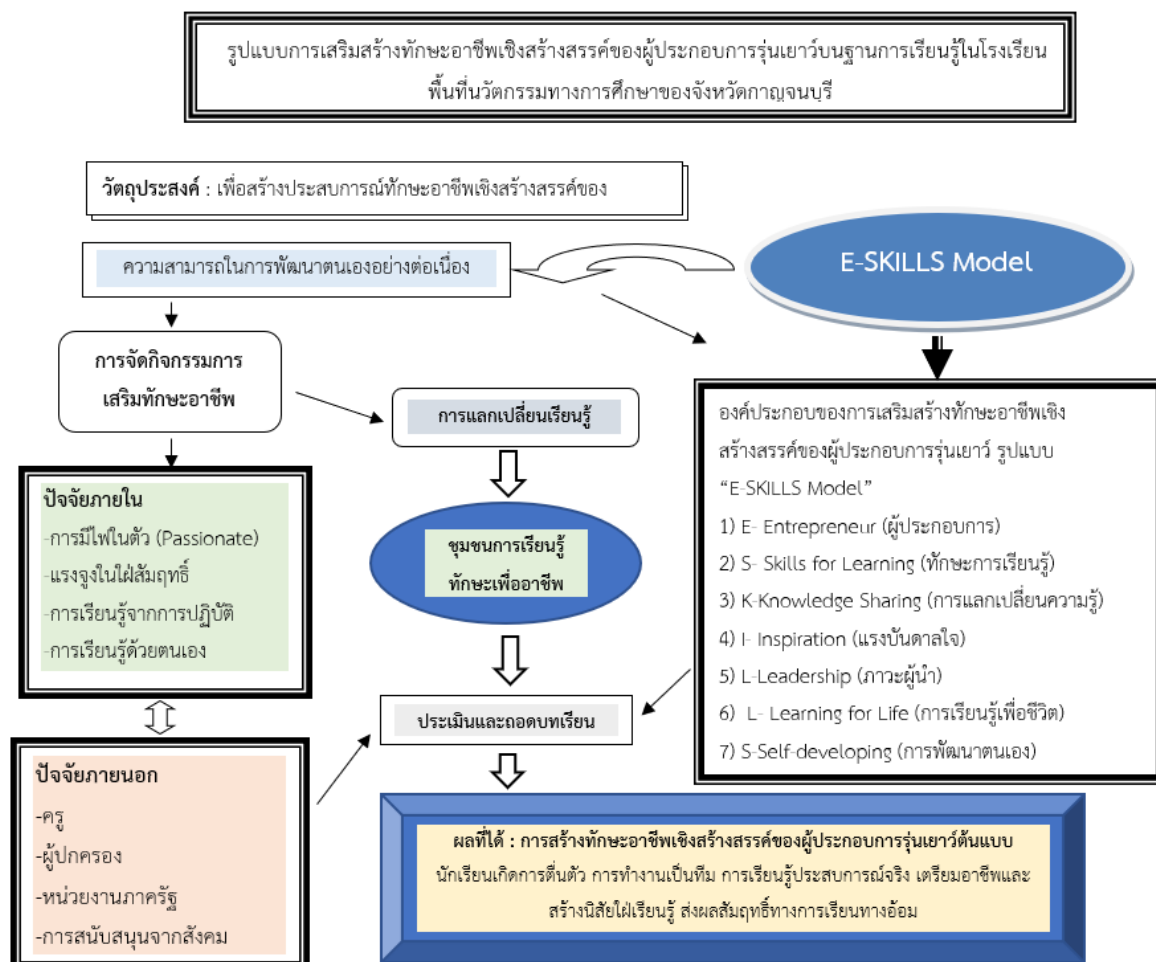
ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 281 คนคิดเป็นร้อยละ 73.20 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 แต่งงานแล้ว 190 คน คิดเป็นร้อยละ 49.48 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 45.57 เงินเดือนที่ได้รับน้อยกว่า 20,000 บาท จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.99 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 75.26 ความคิดเห็นในการเสริมสร้างทักษะอาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.52$, S.D.= 0.53) โดยด้านทักษะการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.84$, S.D.=0.42) รองลงมา ด้านทักษะอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.53$, S.D.= 0.68) และด้านที่ต่ำที่สุด ด้านสภาพการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.19$, S.D.=.48)

ความร่วมมือกับภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และประชาสังคมในการจัดการศึกษาการพัฒนา และการขยายผลนวัตกรรมการศึกษา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนแห่งหนึ่ง กล่าวว่า “กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศให้จังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2561 โดยมีนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ภาพรวมของการดำเนินการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาโรงเรียนที่เข้านั้นมีการปรับปรุงพัฒนา โรงเรียนของตนเอง โดยมีการเสริมจุดเด่น แก้ไขจุดด้อย เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทชุมชนของตนเอง ดังที่ครูโรงเรียนแห่งหนึ่ง กล่าวว่า “ภาพรวมของการดำเนินการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาโรงเรียนที่เข้านั้นมีการปรับปรุงพัฒนา โรงเรียนของตนเอง โดยมีการเสริมจุดเด่น แก้ไขจุดด้อย เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทชุมชนของตนเอง”

ส่วนความต้องการในการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ ด้านทักษะการเรียนรู้ ต้องการให้มีการอบรมวิชาชีพ ให้กับครูเพื่อถ่ายทอดให้กับนักเรียนมากที่สุด ด้านทักษะอาชีพ ความหลากหลายของอาชีพ อาชีพที่กำลังเป็นที่นิยม อาชีพที่เหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด ด้านการประกอบการ มีการคิดวิเคราะห์ วางแผน การจำลองสถานการณ์เพื่อตอบโจทย์ มากที่สุด ด้านการตลาด โรงเรียนได้เริ่มเน้นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการตลาด และต้องการสื่อการสอนบางส่วน เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้านความคิดสร้างสรรค์ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีพื้นที่แสดงออกทางความคิด และสามารถสร้างสรรค์อย่างเสรี และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์มากที่สุด

ผลการศึกษารูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ใน โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี ได้รูปแบบไปฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย หลักสูตรการ อบรม 12 ชั่วโมง กำหนดจุดประสงค์ในการอบรมในโรงเรียนเป้าหมาย 1 แห่ง จำนวน 30 คน กำหนดวันอบรม 2 วัน แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม ประเมินความพึงพอใจ แบบประเมินการออกแบบความคิด แบบประเมินความคิด สร้างสรรค์และแบบประเมินการสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และสะท้อนการเรียนรู้ ได้รูปแบบที่คณะผู้วิจัยใช้ชื่อว่า “E-SKILLS” มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) E-Entrepreneur (ผู้ประกอบการ) 2) S-Skills for Learning (ทักษะการเรียนรู้) 3) K-Knowledge Sharing (การแลกเปลี่ยนความรู้) 4) I-Inspiration (แรงบันดาลใจ) 5) L-Leadership (ภาวะผู้นำ) 6) L-Learning for Life (การเรียนรู้เพื่อชีวิต) และ 7) S-Self-Developing (การพัฒนาตนเอง) ที่ผ่านการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้านของรูปแบบด้านที่สูงที่สุด คือ การกำหนด องค์ประกอบของรูปแบบ ($\bar{x}$ = 4.71, S.D. = 0.52) รองลงมา องค์ประกอบเชิงเงื่อนไขของการนำรูปแบบไปใช้ ($\bar{x}$ = 4.41, S.D. = 0.54) (ดังภาพที่ 2)



ภาพที่ 2 ร่างรูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี

ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการอบรมและหลังการอบรมด้วย dependent t-test แบบไม่อิสระจากกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า $t = 8.247$, $Sig = 0.00$ แสดงให้เห็นว่าคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ดังตารางที่ 1) ส่วนกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการอบรมในภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$, $S.D.=.76$) หัวข้อ/เนื้อหา/ความรู้ที่ได้จากการอบรม อยู่ในลำดับที่ 1 ($\bar{x}=4.35$, $S.D.=.79$) รองลงมาด้านการจัดอบรม ($\bar{x}=4.31$, $S.D.=.73$)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของโรงเรียนกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	df	t	p-value
ก่อนอบรม	30	15	60.67	9.10	.974	ปานกลาง	29	8.247*	.000
หลังอบรม	30	15	83.33	12.50	.627	มาก			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการประเมินผลและถอดบทเรียนรูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การประเมินการออกแบบความคิดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.07, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณารายด้านข้อที่สูงที่สุด คือ ข้อเลือกวิธีที่ดีที่สุดเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาจริง ในการเสริมสร้างทักษะอาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.28, S.D. = 1.10) รองลงมาข้อเตรียมการฝึกปฏิบัติการเสริมสร้างทักษะอาชีพที่ต้องการจะนำไปใช้จริง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.25, S.D. = 0.85) และข้อที่ต่ำที่สุด คือ ข้อการทดลองนำข้อสรุปที่ได้จะนำไปใช้จริงมาฝึกปฏิบัติก่อนการเสริมสร้างทักษะอาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.37, S.D. = 1.01) การประเมินความคิดสร้างสรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.19, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายด้านข้อที่สูงที่สุด คือ ข้อมีความคิดในการสร้างสรรค์การเสริมสร้างทักษะอาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.40, S.D. = 0.82) รองลงมาข้อ มีความคิดริเริ่มในการเสริมสร้างทักษะอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = .82) และข้อที่ต่ำที่สุด คือ ข้อมีความคล่องแคล่วทางการเชื่อมโยงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.88, S.D. = 1.01) การประเมินการสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.18, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายด้านข้อที่สูงที่สุด คือ ข้อมักเปิดใจเรียนรู้อยู่เสมอในการอบรมการเสริมสร้างทักษะอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.48, S.D. = 0.90) รองลงมาข้อมักทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ในการอบรมการเสริมสร้างทักษะอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.45, S.D. = 0.75) และข้อที่ต่ำที่สุด คือ ข้อสร้างสรรค์ จินตนาการ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการอบรมการเสริมสร้างทักษะอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.45, S.D. = 0.73) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนใหม่ของจังหวัดกาญจนบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.38, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายด้านข้อที่สูงที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.43, S.D. = 0.81) รองลงมาด้านบรรยากาศในการอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.38, S.D. = 0.82) และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านระยะเวลาในการอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.72)

ผลการถอดบทเรียน

ผลการถอดบทเรียนแบบ AAR ประกอบด้วย 9 ประเด็น ได้แก่ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำงานเป็นทีม การแสดงออกในการอบรม ความประทับใจ กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ การนำไปใช้ในการเรียนรู้ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการ การประยุกต์ใช้ในการเรียน การสอน บทเรียนและประเด็นที่ได้จากการเรียนรู้ ดังภาพที่ 3



ภาพที่ 3 ผลการถอดบทเรียนการดำเนินงานโครงการ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ในการสร้างหรือพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี ตามวิสัยทัศน์ของจังหวัดกาญจนบุรีที่เน้นทักษะอาชีพและพหุวัฒนธรรม ได้หลักสูตร คู่มือและรูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ เรียกว่า “E-SKILLS Model” ที่ผ่านการรับรองของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ได้ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ และประเมินผลและถอดบทเรียน

รูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ ที่ได้ประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรม มีประสบการณ์และรูปแบบการสร้างผู้ประกอบการ กรณีศึกษาได้ประสบการณ์ใหม่ๆในอาชีพที่ตนเองสนใจนำมาสร้างงาน สร้างรายได้ การทำงานเป็นทีม มีโอกาสปรึกษาและเรียนรู้ร่วมกัน ได้เห็นความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายมาเรียนรู้ร่วมกัน การแสดงออกในการอบรม การเล่าเรื่องสินค้าในชุมชนของตนเอง คิดทำ เรียงลำดับที่ถูกต้องนำเสนอเป็นขั้นตอน ได้ฝึกออกแบบการขายสินค้า ทำให้กล้าคิด กล้าแสดงออก ผลิตและขายได้

อภิปรายผลการวิจัย

ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี ความคิดเห็นในการเสริมสร้างทักษะอาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านทักษะการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรมในโลกยุคปกติใหม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจหรือเทรนด์ใหม่ให้ผู้ที่จบการศึกษาจากสถาบันอาชีวศึกษา หรือวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จะประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ ด้วยทักษะนวัตกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรที่ผ่านมา และนำเสนอแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneurs) ดังนั้นผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneur) การประกอบธุรกิจ ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสร้างความเจริญเติบโตให้กับเศรษฐกิจของประเทศ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้น (Srineat, 2017) ความต้องการในการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ ด้านทักษะการเรียนรู้ ต้องการให้มีการอบรมวิชาชีพให้กับครูเพื่อถ่ายทอดให้กับนักเรียนมากที่สุด ด้านทักษะอาชีพ ความหลากหลายของอาชีพ อาชีพที่กำลังเป็นที่นิยม อาชีพที่เหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด ด้านการประกอบการ มีการคิดวิเคราะห์ วางแผน การจำลองสถานการณ์เพื่อตอบโจทย์มากที่สุด ด้านการตลาด โรงเรียนได้เริ่มเน้นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการตลาด และต้องการสื่อการสอนบางส่วน เพื่อให้การสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นมากที่สุด ด้านความคิดสร้างสรรค์ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีพื้นที่แสดงออกทางความคิด และสามารถสร้างสรรค์อย่างเสรี และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์มากที่สุด สอดคล้องกับพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาคือการจัดการศึกษา อีกรูปแบบหนึ่งในการจัดการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพในแต่ละพื้นที่อัน จะนำไปสู่การยกระดับการจัดการศึกษาของประเทศอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาไทยให้มีคุณภาพต่อไป ในการสร้าง “นวัตกรรมการศึกษา” คือ แนวคิด วิธีการ กระบวนการ สื่อการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการในรูปแบบใหม่ ซึ่งได้มีการทดลองและพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือว่าสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการศึกษา และให้หมายความรวมถึงการนำสิ่งดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาด้วย

ศึกษารูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยได้สร้างหลักสูตรการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ทั้งภาคทฤษฎี 6 ชั่วโมงและภาคปฏิบัติ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการ 1 ชุด และรูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี เรียกว่า “E-SKILLS Model” ประกอบด้วย 1) E-Entrepreneur (ผู้ประกอบการ) 2) S-Skills for Learning (ทักษะการเรียนรู้) 3) K-Knowledge Sharing (การแลกเปลี่ยนความรู้) 4) I- Inspiration (แรงบันดาลใจ) 5) L-Leadership (ภาวะผู้นำ) 6) L-Learning for Life (การเรียนรู้เพื่อชีวิต) และ 7) S-Self-Developing (การพัฒนา

ตนเอง) ซึ่งมีองค์ประกอบร่วม กำหนดที่มาของรูปแบบ การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อการใช้โมเดล เงื่อนไขของการใช้โมเดล และผ่านการรับรองของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ดังนั้นการประกอบการที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม (Innovation-Driven Entrepreneurship) ต้องมีการสร้างระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เอื้อประโยชน์ในการใช้นวัตกรรมให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยหลายแนวทาง เช่น การสร้างข้อมูลและพัฒนาองค์ความรู้ โดยมุ่งพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการ อี-คอมเมิร์ซเต็มตัว การนำนวัตกรรมมาช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ สินค้าและบริการ เมื่อโลกได้ก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ ก็เห็นผู้ประกอบการผู้หญิง วัยรุ่น และเจ้าของธุรกิจส่วนตัวจากหลากหลายที่มามากขึ้น เพราะทุกคนล้วนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธนันท์ เรืองศรีมัน (2562) ที่พบว่ากลุ่มวิชาที่เรียนหรือหลักสูตรการศึกษา ทักษะที่ต้องการเป็นผู้ประกอบการ และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ สำหรับข้อจำกัดของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ระบุว่าเนื่องจากการขาดเงินทุนและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรสนับสนุนให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ศึกษาในสาขาการเป็นผู้ประกอบการในสถาบันการศึกษาต่างๆ ควรสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการเป็นเจ้าของกิจการ รวมไปถึงการให้ความรู้รายละเอียดต่างๆ ในเชิงปฏิบัติที่จำเป็นต่อการเริ่มต้นกิจการ เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และควรให้ความสำคัญในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนกับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มากขึ้น โดยการจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เช่น การจัดทำโครงการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Start-up) เป็นต้น

ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี การเปรียบเทียบคะแนนก่อนการอบรมและหลังการอบรมด้วย dependent t-test แบบไม่อิสระจากกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงให้เห็นว่าคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โมเดลประเทศไทย 4.0 คือการสร้าง “คนไทย 4.0” คนไทย 4.0 ที่จะต้องมีการเรียนรู้ใน 4 เรื่องสำคัญ คือ 1) การเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย (Purposeful Learning) 2) การเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ (Generative Learning) 3) การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง (Mindful Learning) และ 4) การเรียนรู้เพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Learning) ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) เป็นหนึ่งในทักษะสำคัญ แห่งศตวรรษที่ 21 ที่ได้รับความสนใจและมีการดำเนินการเพิ่มมากขึ้น ในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) สำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการอบรมในภาพอยู่ในระดับมาก หัวข้อ/เนื้อหา/ความรู้ที่ได้จากการอบรม อยู่ในลำดับที่ 1 รองลงมาด้านการจัดอบรม ผลการจัดเวทีเสวนาและสะท้อนการเรียนรู้ ในประเด็น ความรู้ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ วิธีการในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เทคนิควิธีการในการทำกิจกรรม ทักษะการฝึกปฏิบัติ ประโยชน์ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mohammad Ahmar Uddin (2016) ที่พบว่า อาชีพมีผลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ประเมินผลและถอดบทเรียนรูปแบบการเสริมสร้างทักษะอาชีพเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์บนฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การประเมินการออกแบบความคิดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านข้อที่สูงที่สุด คือ ข้อเลือกวิธีที่ดีที่สุดเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาลงจริง ในการเสริมสร้างทักษะอาชีพอยู่ในระดับมาก Wolman (1973) กล่าวว่า “ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก (Feeling) มีความสุข เมื่อมนุษย์ได้รับผลสำเร็จตาม

จุดมุ่งหมาย (Goal) ความต้องการ (Wants) หรือแรงจูงใจ (Motivation) ส่วน Ernest et al. (1980) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการพื้นฐาน มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ การเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง สิ่งแรกที่มีมนุษย์ขาดไม่ได้ ทั้งยังต้องเสริมสร้าง และพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) จึงมีความสำคัญกับองค์กรในยุคปัจจุบันการนำกระบวนการของการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) (Gattiker, 2012) ประโยชน์ของระบบการคิดเชิงออกแบบ ในการฝึกความคิดสร้างสรรค์: การแชร์ไอเดีย ตลอดจนระดมความคิดนั้น จะทำให้สมองเราฝึกคิดหลากหลายรูปแบบ หลากหลายวิธีการ หลากหลายมุมมอง และ ทำให้เรารู้จักหาวิธีแปลกๆ ใหม่ๆ การประเมินความคิดสร้างสรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก Torrance (1965) กล่าวถึง ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการแก้ปัญหาด้วยความคิดอย่างลึกซึ้ง กระบวนการของความรู้สึกลึกซึ้งต่อปัญหาหรือสิ่งบกพร่องที่ขาดหายไป แล้วจึงรวบรวมความคิดตั้งเป็นสมมติฐานขึ้น ต่อจากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ขึ้นต่อไปจึงเป็นการรายงานผลที่ได้รับจากการตั้งสมมติฐาน เพื่อเป็นแนวคิดและแนวทางใหม่ต่อไป ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นกระบวนการแก้ปัญหา และ Torrance (1968) เรียกกระบวนการลักษณะเช่นนี้ว่า กระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หรือ “Creative Problem Solving” การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) คือ ความคิดในการสร้างอนาคต และเป็นกระบวนการที่จะดำเนินการเมื่อต้องเผชิญความท้าทายที่ยากลำบาก หรือแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนและแตกต่างกันออกไป นำไปสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ซึ่งเกิดผลกระทบเชิงบวก โดยการเข้าใจมนุษย์ และสังคมอย่างลึกซึ้งด้วยความเห็นอกเห็นใจ เป็นทักษะการเรียนรู้ที่ดี จำเป็นต้องใช้หลากหลายทักษะ ได้แก่ ทักษะโดยทั่วไป คือ ทักษะการสัมผัส ทักษะการรับรู้ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำ ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการเชื่อมโยงหรือผสมผสาน และทักษะการสร้างสิ่งปกป้องหรือความคิดรวบยอด และ ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน เพราะความคิดสร้างสรรค์ที่มีในตัวบุคคลจะช่วยให้บุคคลนั้นแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองโดยวิธีการคิดที่หลากหลาย รวมถึงการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ที่มีประโยชน์ต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติต่อไป

การประเมินการสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ลักษณะของบุคคลที่มีความใฝ่เรียนรู้ จึงเป็นทักษะการสร้างสิ่งปกป้องหรือความคิดรวบยอด (Conception-forming Skill) หมายถึงทักษะที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่กล่าวมา โดยเฉพาะในทักษะการเชื่อมโยง ผสมผสานสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างมีเหตุผลสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ จะทำให้เกิดความเข้าใจสิ่งใหม่ๆ ได้อย่างแท้จริง (True Understanding) จนเกิดการตกผลึกความเข้าใจสุดท้าย คือ ความคิดรวบยอดนี้ขึ้นและดำรงอยู่ในตัวตน หรือเสมือนกับการสร้างแผนที่ความคิด (Mind Mapping) ออกมา ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้เน้นทักษะด้านชีวิตและอาชีพ เป็นทักษะที่เตรียมผู้เรียนให้พร้อมในการรับมือกับความซับซ้อนของการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง/การบริหารเวลาและการจัดการ กับงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม การเพิ่มผลผลิตและความรับผิดชอบและ ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ Megginson and Pedler (1992) กล่าวถึงการพัฒนาตนเองเป็นการดำเนินการเพิ่มพูน ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และการนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานของตนเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ มีความสุขความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน

การถอดบทเรียน ประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้ประสบการณ์และรูปแบบการสร้างผู้ประกอบการ กรณีศึกษาได้ประสบการณ์ใหม่ๆ ในอาชีพที่ตนเองสนใจนำมาสร้างงาน สร้างรายได้ การทำงานเป็นทีม มีโอกาสปรึกษาและเรียนรู้ร่วมกัน ได้เห็นความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายมาเรียนรู้ร่วมกัน ประสบการณ์ (Experience) เป็นสิ่งที่บุคคลได้กระทำลงไปแล้วและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวบุคคลในอดีต กลายเป็นความรู้ที่สั่งสมมากขึ้นตามกาลเวลา โดยผ่าน

ประสบการณ์ที่ได้มาจากการเรียนจากหนังสือหรือจากผู้สอน และจากการเล่าเรียนอย่างไม่เป็นทางการหรือไม่เป็นแบบแผน ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์จะรับรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแล้วทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตได้ ดังนั้นความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจอย่างลึกซึ้งจากประสบการณ์จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดงออกในการอบรม การเล่าเรื่องสินค้าในชุมชนของตนเอง คิด ทำเรื่องลำดับที่ถูกต้องนำเสนอเป็นขั้นตอน ได้ฝึกออกแบบ การขายสินค้า ทำให้กล้าคิด กล้าแสดงออก ผลิตและขายได้ Megginson and Pedler (1992) ได้สรุปกระบวนการการเรียนรู้จากการปฏิบัติไว้เป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์โดยการสังเกตและคิดใคร่ครวญเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ผ่านมาว่า ทำสิ่งใดลงไปและเกิดผลอย่างไร ขั้นเกิดความเข้าใจในสถานการณ์นั้น หลังจากการวิเคราะห์ประสบการณ์ ขั้นจัดทำแผนปฏิบัติการตามความเข้าใจที่เกิดขึ้นใหม่นั้น และขั้นลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ความประทับใจในกิจกรรม เป็นผู้ผลิต ผู้ขายการฝึกทักษะการเล่าเรื่อง การเรียนรู้เป็นผู้ประกอบการ และกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ได้เรียนรู้สิ่งดีๆ จึงเป็นการเรียนรู้โดยตรง (Direct Learning) เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) หมายถึง การได้รับประสบการณ์ เหตุการณ์ สถานการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการสัมผัสด้วยประสาทสัมผัส อย่างน้อย 1 อย่างด้วยตนเอง เช่น ได้เห็นเอง ได้ยินเอง ได้จับหรือสัมผัสเอง ได้ดมเอง ได้ชิมเอง เป็นต้น การทำงานเป็นทีม การจัดการสินค้าผลิตภัณฑ์ในชุมชนว่าต้องทำอะไร

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า หลักสูตรการฝึกอบรมการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ มีการฝึกปฏิบัติจริงทำให้ผู้อบรมตื่นตัว ทำงานเป็นทีมและต้องมีการเตรียมการหลายอย่าง สร้างประสบการณ์จริง ดังนั้นสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรเน้นการเรียนรู้ในการสร้างทักษะอาชีพ จัดกิจกรรมที่มีการลงมือปฏิบัติจริง เสริมสร้างประสบการณ์ตรงในลักษณะของ Active Learning ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำและแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ต้องมีเครือข่ายความร่วมมือ ดังนั้นสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรเน้นการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ ในแบบของ “จตุรภาคี” การเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ ทั้งสถานศึกษาภาครัฐ ภาคเอกชนต่างๆ ชุมชน และองค์กรต่างๆ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า รูปแบบการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ทักษะอาชีพ ดังนั้นสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรเน้นการสร้างทักษะชีวิต (Life Skills) ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต รักในอาชีพที่เหมาะสมกับผู้เรียน และเป็นไปได้ การฝึกปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง และมีความสนใจในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองในอนาคต

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า รูปแบบการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ผู้อบรมต้องมีการตื่นตัวและตระหนักรู้ ดังนั้นสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรเน้นการเรียนรู้ทักษะวิชาชีพ การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตในอนาคต และปรับตัวให้เท่าทันกับสังคมใหม่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายผลการวิจัยการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ไปในสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทุกระดับในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี

2. ควรมีการศึกษาทักษะอาชีพอื่นๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และส่งเสริมประสบการณ์ทักษะอาชีพในการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ของสถานศึกษาและชุมชนในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารอ้างอิง

- Ernest, J., Ilgen, R., & Daniel, R. (1980). *Industrial Psychology*. Prentice-Hall.
- Gattiker, T. (2012). Rethinking design. (Design Thinking in Quality World). *Quality Progress*, 45(3), 32-42.
- Gordon, S. (1993). We Do: Therefore, we Learn. *Training & Development*, 47(10), 47-52.
- Janaem, S. (1999). *Developmental Psychology*. Tai Wat Na Pha Nit.
- Kanchanaburi Education Office. (2023). *General Information 2023*. Kanchanaburi Office.
- Kanchanaburi Provincial Education Office. (2023). *Operation Report of Kanchanaburi Kanchanaburi Education Sandbox*. Kanchanaburi Provincial Education Office.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Mcgil, I., & Beaty, L. (1995). *Action Learning: A Guide for Professional, Management & Educational Development*. Kogan Page.
- Megginson, D., & Pedler, M. (1992). *Self-Development a Facilitator's Guide*. McGraw-Hill.
- Mohammad, A. U. (2016). Influence of Demographic Factors on the Entrepreneurial Intentions of University Students in Oman. *Investment Management and Financial Innovations*, 13(1), 86-91.
- Minerva, P. (2019). Penggunaan Tabir Surya bagi Kesehatan Kulit. *Jurnal Pendidikan dan Keluarga*, 11(1), 95-101.
- Srineat, S. (2017). Trend for New Entrepreneur in ASEAN Business. *Suan Dusit Graduate School Academic Journal*, 13(1), 113-122.
- Sungrugsa, N., Bureepakde, C., & Pongtiyapiboon, S. (2013). *Teacher Development Project by Coaching and Mentoring*. Silpakorn University.
- Torrance, E. P. (1965). *Rewarding creative behavior*. Prentice Hall.
- Torrance, E. P. (1968). *Guiding Creative Talent*. Prentice-Hall.
- Wolman, B. B. (1973). *Dictionary of behavior science*. Van Norstand Reinhold.

คณะผู้เขียน

ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา (Corresponding Author)

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

1 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ

เพชรบุรี 76120

e-mail: narin_324349@yahoo.co.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

1 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอสองพี่น้อง

เพชรบุรี 76120

e-mail: sawanya@ms.su.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญ์ ปันสุวรรณ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

70 ม.4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี

กาญจนบุรี 71190

e-mail: parinyakru57@gmail.com

อาจารย์ ดร.นภสร นีละไพจิตร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

6 ถนนราชมรรคาใน ตำบลพระปฐมเจดีย์

อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000

e-mail: Napasornee@hotmail.com